

คุยกันดี ๆ ก็น่าจะได้ (ข้อมูล)

กฎหมายข้อมูลข่าวสารเป็นกฎหมายหนึ่งที่ใช้ตรวจสอบความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ โดยการขอข้อมูลข่าวสารเพื่อการตรวจสอบ แต่บางครั้งด้วยอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของบุคคลบางกลุ่มก็อาจใช้อำนาจที่ตนมีขอข้อมูลได้เลย หากคุยกันแล้วไม่ได้เรื่องสุดท้ายกฎหมายข้อมูลข่าวสารก็ช่วยได้ค่ะ

นาย ก. ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนสังกัดเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและโรงงาน ได้แก่ เอกสารการประเมินภาษี การขอลดหย่อนภาษีของผู้ประกอบการ และจำนวนเงินที่เก็บภาษีจริง องค์การบริหารส่วนตำบลอนุญาตให้นาย ก. เข้าตรวจสอบข้อมูลได้แต่ปฏิเสธการให้สำเนาโดยให้เหตุผลว่า อาจกระทบประโยชน์ได้เสียของบุคคลอื่นเกินสมควร นาย ก. จึงอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของทั้งสองฝ่าย และเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ความเพิ่มเติมว่า ที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีปัญหาในการจัดเก็บภาษีโรงงาน แต่เมื่อปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคนปัจจุบันเข้ามาดำรงตำแหน่งขึ้นตอนการประเมินภาษีก็เปลี่ยนไปโดยปลัดคนนี้จะทำการประเมินภาษีโรงงานสูงขึ้นแล้วเรียกผู้ประกอบการทุกรายเข้าพบจากนั้นก็ลดหย่อนภาษีให้ต่ำกว่าที่ประเมินไว้โดยที่ยังไม่มีการทำหนังสืออุทธรณ์ผลการประเมิน หลังจากนั้นผู้ประกอบการโรงงานก็จะขนโต๊ะ แก้อื้อ และสิ่งของต่าง ๆ มาให้รวมทั้งมีนัดรับประทานอาหารกับผู้ประกอบการด้วย พฤติการณ์ดังกล่าวน่าจะสงสัยว่าอาจมีการเรียกรับเงินเพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดหย่อนภาษี นาย ก. จึงต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีโรงงานในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและใช้ประกอบการตั้งกระทู้ถามในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และที่ขอสำเนาเพราะข้อมูลมีจำนวนมากไม่สามารถตรวจดูและจดจำข้อมูลได้ทั้งหมด

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชี้แจงว่า ตนเห็นว่าที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนี้จัดเก็บภาษีโรงงานต่ำไปซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตั้งข้อสังเกตว่าเป็นการจัดเก็บไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือความเป็นจริง จึงเรียกประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินภาษีเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดเก็บภาษีใหม่ ซึ่งนาย ก. ก็เป็นกรรมการชุดนี้ด้วย ดังนั้น ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงประเมินภาษีโรงงานสูงกว่าที่ผ่านมาแต่เพื่อลดแรงต้านจากผู้ประกอบการปลัดฯ จึงเชิญผู้ประกอบการมาพบเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจโดยไม่ได้เรียกรับผลประโยชน์ส่วนตัวและลดหย่อนภาษีให้บ้างแต่ยังจัดเก็บในจำนวนที่สูงกว่าเดิม ส่งผลให้ในปีนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บภาษีโรงงานได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘.๘ ส่วนกรณีการนำโต๊ะแก้อื้อมามอบให้นั้นเพราะผู้ประกอบการมีความพึงพอใจการจัดเก็บภาษีตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็นำไปใช้ประโยชน์ส่วนรวมโดยระบุชื่อผู้บริจาคไว้ที่โต๊ะแก้อื้อด้วย หาก นาย ก. ใช้มติที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขอสำเนาเอกสารก็น่าจะได้ข้อมูล เนื่องจากเอกสารจัดเก็บภาษีมีสำเนาบัตรประชาชนของผู้ประกอบการซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลหากเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลตามที่อุทธรณ์นั้นเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามปกติขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเปิดเผยได้เพื่อความโปร่งใสและการตรวจสอบ ส่วนสำเนาบัตรประชาชนของผู้ประกอบการโรงงานเป็นข้อมูลส่วนบุคคลไม่สมควรเปิดเผยเพราะจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น จึงให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดเผยข้อมูลตามอุทธรณ์โดยให้สำเนาแก่นาย ก. ยกเว้นสำเนาบัตรประชาชนของผู้ประกอบการโรงงาน (คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๖๔/๒๕๕๙)

หากต้องการคำแนะนำเพิ่มเติมในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐสามารถสอบถามได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ หรือ www.oic.go.th หรือ www.facebook.com/oicinfo